

Sygn. akt I ACa 1124/15

I ACz 1507/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek
Sędziowie:	SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Barbara Górczanowska (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...)spółki komandytowej w K.

przeciwko (...) w D.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 8 kwietnia 2015 r. sygn. akt IX GC 321/14

oraz zażalenia strony powodowej na zawarte w punkcie III i VI tego wyroku rozstrzygnięcie o kosztach

1. **umarza postępowanie zażaleniowe;**

2. **oddala apelację.**

SSA Barbara Górczanowska SSA Wojciech Kościółek SSA Hanna Nowicka de Poraj

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 sierpnia 2016 r.

Powodowy dostawca (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w K. domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...) Ltd w D. w dwóch pozwach, rozpoznawanych następnie łącznie, kwoty 89.069,47 zł i 500.008,67 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu, tytułem należności za dostarczony materiał nasypowy na potrzeby budowy autostrady (...) T.na odcinku wężła (...) do wężła (...).

Po wniesieniu przez stronę pozwaną (...) Ltd w D. sprzeciwów od europejskich nakazów zapłaty, Sąd Okręgowy z urzędu zawiesił postępowanie w sprawie z uwagi na wszczęcie w dniu 23 października 2013 r. postępowania examinership, tj. postępowania upadłościowego w rozumieniu art. 2 lit. A Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego. Następnie Sąd postanowieniem z 18 kwietnia 2014 r. podjął zawieszony postępowanie z uwagi na zawarcie i zatwierdzenie układu. Jednocześnie strona powodowa w toku procesu ograniczyła powództwo w sprawie o zapłatę 89.069,47 zł o kwotę 43.679,85 zł z tej przyczyny, że kwota 36.399,33 zł została zapłacona stronie powodowej przez stronę pozwaną jeszcze przed wniesieniem pozwu, a kwota 7.280,52 zł została zapłacona przez stronę pozwaną w wyniku realizacji układu.

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2015r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Sąd Gospodarczy oddalił powództwo o zapłatę 45.389,62 zł; umorzył postępowanie w zakresie kwoty 43.679,85 zł; koszty procesu o zapłatę 89.069,47 zł wzajemnie zniósł. Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 20.353 zł 42 gr wraz z ustawowymi odsetkami od 29 marca 2014r. do dnia zapłaty tytułem powództwa o zapłatę 500.008,67 zł, a w pozostałym zakresie oddalił to powództwo i zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1.018 zł tytułem zwrotu kosztów procesu o zapłatę 500.008,67 zł;

Sąd Okręgowy podał, że strona powodowa zawarła z konsorcjum, w skład którego wchodziła strona pozwana (...) Ltd, umowę o dostawę materiału nasypowego na potrzeby budowy autostrady (...). Strona powodowa dostarczyła na rzecz konsorcjum materiały nasypowe będące przedmiotem umowy i z tego tytułu wystawiła faktury VAT nr (...). Faktury i dowody wz zostały podpisane przez osoby upoważnione. Cena za materiały opisane w ww. fakturach nie została zapłacona. Sąd Okręgowy ustalił następnie, że w dniu 23 października 2013 r. wobec strony pozwanej zostało otwarte postępowanie examinership, tj. postępowanie upadłościowe w rozumieniu art. 2 lit. A Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z 29 maja 2000r. w sprawie postępowania upadłościowego. Postępowanie to zostało zakończone zatwierdzeniem Zasad Układu z wierzycielami, a dzień 26 lutego 2014r. został wskazany jako dzień zawarcia Układu. Zgodnie z treścią Układu wierzytelności powodów wobec strony pozwanej zostały ujęte na liście wierzytelności. Zgodnie z zasadami Układu wierzytelności ujęte na liście miały zostać spłacone w wysokości 5% ich wartości w terminie 30 dni od daty wejścia w życie układu tj. do dnia 26 lutego 2014r.

Według Sądu pierwszej instancji, zasadniczy wpływ na treść rozstrzygnięcia ma fakt zawarcia układu. Skutkiem zawarcia i zatwierdzenia układu według prawa irlandzkiego jest jego wpływ na niniejszy proces (art. 25 ust. 1 rozporządzenia Rady(WE)1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego) w taki sposób, iż niedopuszczalne jest uwzględnienie powództwa w zakresie przewyższającym zasady układu (art. 290 ust.1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze), a według układu wierzytelności strony pozwanej zostały zredukowane do 5% (pkt 9.6 układu). Dlatego też roszczenie o zapłatę ceny za materiał nasypowy opisany w fakturach wystawionych na rzecz strony pozwanej mogły być uzasadnione tylko do wysokości 5% dochodzonych kwot. W sprawie występuje też dodatkowy element nie mający związku z zawartym układem, który wywiera wpływ na treść rozstrzygnięcia. W sprawie o zapłatę 89.069,47 zł jest to fakt, iż kwota 36.399,33 zł została zapłacona bezpośrednio przez stronę pozwaną jeszcze przed wniesieniem pozwu. Strona powodowa uwzględniła ww. okoliczność i cofnęła pozew w ww. zakresie. Ponadto, strona pozwana w wykonaniu układu zapłaciła stronie powodowej kwotę 7.280,52 zł i strona powodowa i cofnęła pozew o ww. kwotę.

W rezultacie rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie przedstawia się następująco: w sprawie zarejestrowanej pierwotnie pod sygnaturą IX GC 321/14, w której powodowie domagali się pierwotnie zapłaty 89.069,47 zł, a ostatecznie kwoty 45.389,62 zł, powództwo zostało oddalone w całości. Sąd wskazał, że kwota 36.399,33 zł jest nienależna jako zapłacona jeszcze przed wniesieniem pozwu. Natomiast niezapłacona na dzień wniesienia pozwu kwota 52.670,14 zł w części 95% jest nieuzasadniona z uwagi na fakt zawarcia układu i jego warunki. Uzasadnione jest jedynie 5% z ww. kwoty, czyli 2.633,51 zł. Jednakże strona powodowa uwzględniła fakt zapłaty przez stronę pozwaną kwoty 7.280,52 zł i o ww. kwotę ograniczyła powództwo. W rezultacie żądana na dzień wydania wyroku w sprawie kwota mieści się w całości w 95% wynagrodzenia, które zostało zredukowane układem i dlatego powództwo w zakresie dochodzonej ostatecznie kwoty w całości zostało oddalone w punkcie I wyroku. Sąd w punkcie II wyroku umorzył postępowanie w zakresie kwoty 43.679,85 zł. Natomiast w sprawie zarejestrowanej pierwotnie pod sygnaturą IX GC 317/14, w której strona

powodowa domagała się zapłaty 500.008,67 zł z uwagi na warunki układu Sąd wyliczył 5% wartości ww. kwoty w wysokości 25.000,43 zł, jednakże zauważył, że strona powodowa przyznała fakt zapłaty tytułem realizacji układu przez stronę pozwaną kwoty 7.280,52 zł. Część z ww. kwoty – to jest 2.633,51 zł Sąd zaliczył na poczet wynagrodzenia w sprawie zarejestrowanej pierwotnie pod sygnaturą IX GC 321/14, a pozostałą część – to jest 4.647,01 zł na poczet wynagrodzenia z tytułu kwoty 500.008,67 zł. W rezultacie $25.000,43 - 4.647,01 = 20.353,42$ zł i ww. kwotę Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej na podstawie art.735 § 1 k.c. w związku z art.750 k.c. w punkcie IV wyroku; o odsetkach w ww. sprawie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądzając je od 29 marca 2014 r., albowiem do dnia 28 marca 2014 r. strona pozwana miała zrealizować postanowienia wynikające z układu (pkt 9.6 lit.b układu). W ww. sprawie w punkcie V wyroku Sąd oddalił powództwo co do roszczenia powyżej 5% wartości wynagrodzenia oraz co do odsetek za okres przed 29 marca 2014 r. z uwagi na warunki układu. Sąd podkreślił, że jedyną przyczyną oddalenia powództwa w niniejszym procesie (z wyjątkiem sytuacji uzasadniającej ograniczenie powództwa w zakresie kwoty 36.399,33 zł) i uwzględnienie tylko niewielkiej części dochodzonego roszczenia jest okoliczność, że w Irlandii został zawarty układ, który wiąże Sąd. Roszczenie o zapłatę wynagrodzenia było co do zasady w całości uzasadnione, a przyczyną, że Sąd nie mógł uwzględnić w całości ww. roszczenia jest tylko i wyłącznie fakt zawarcia układu. O kosztach Sąd w obydwu sprawach orzekł na podstawie art.100 k.p.c. W punkcie III wyroku Sąd wzajemnie zniósł koszty procesu w sprawie o zapłatę pierwotnie kwoty 89.069,47 zł, w szczególności mając na uwadze, iż ograniczenie powództwa o kwotę 36.399,33 zł nie miało nic wspólnego z okolicznością zawarcia układu. W punkcie VI wyroku Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu w sprawie pierwotnie o zapłatę 500.008,67 zł w ten sposób, iż wzajemnie zniósł koszty zastępstwa procesowego i zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 1.018 zł tytułem opłaty od pozwu w zakresie w jakim powództwo zostało uwzględnione.

W pierwszej kolejności powód wniósł zażalenie na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu wydane przez Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IX Gospodarczy i zamieszczone w punkcie III i punkcie VI wyroku z dnia 8 kwietnia 2015 roku, sygn. akt: IX GC 321/14. Powód zaskarżył w całości punkt III wyroku oraz ponad zasądzoną kwotę 1.018 zł w zakresie punktu VI wyroku, zarzucając mu naruszenie:

1. przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. polegające na braku zasądzenia od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania i przyjęcie, że Powoda traktować należy jak podmiot przegrywający sprawę mimo stwierdzonej zasadności i wykazania dochodzonych roszczeń;
2. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 6 pkt. 7 i § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu polegające na braku zasądzenia od Pozwanego na rzecz Powoda poniesionych przez niego kosztów postępowania - kosztów zastępstwa procesowego;
3. przepisu art. 100 k.p.c. poprzez uznanie, iż przepis ten ma zastosowanie w stanie faktycznym, z jakim mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie; 4. brak zastosowania w stosunku do żądania Powoda odnoszącego się do zasądzenia od Pozwanego kosztów postępowania wynikającej z art. 101 k.p.c. zasady słuszności.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wnosił o zmianę zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania zamieszczonego w punkcie III wyroku i zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 5.056,89 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu w sprawie o zapłatę 89.069,47 zł; zmianę zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania zamieszczonego w punkcie VI wyroku z dnia 8 kwietnia 2015 roku sygn. akt IX GC 321/14 i zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 32.218,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w sprawie o zapłatę 500.008,67 zł; względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Powód wnosił ponadto o zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Następnie powód wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając go w całości w zakresie punktu I; w części w zakresie punktu III a to w zakresie, w jakim strona przeciwna nie została obciążona kosztami procesu poniesionymi przez Powoda; w części w zakresie punktu IV a to w zakresie ponad zasądzoną kwotę 20.353,42 zł i w zakresie odsetek

ustawowych od kwoty 20.353,42 zł od dnia 31 marca 2012 roku do dnia 28 marca 2014 roku; w całości w zakresie punktu V; w części w zakresie punktu VI, tj. w zakresie braku zasądzenia na rzecz Powoda kosztów procesu ponad kwotę 1.018 zł. Powyższemu rozstrzygnięciu w opisanym zakresie powód zarzucił naruszenie:

1. przepisu art. 290 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego oraz przepisu art. 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) NR 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego polegające na niezasadnym zastosowaniu art. 290 ust. 1 pr.upadł.i napr. w niniejszej sprawie skutkującym nieuwzględnieniem regulacji art. 4 ust. 1 Rozporządzenia;

2. przepisu art. 4 ust. 2 lit. f, lit. j oraz lit. k Rozporządzenia RWE poprzez nieuwzględnienie art. 4 ust. 2 lit. f w ramach wydanego orzeczenia oraz błędne zastosowanie art. 4 ust. 2 lit. j oraz lit. k skutkujące przyjęciem, iż treść układu wpływa bezpośrednio na merytoryczne rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie;

3. przepisu art. 2 c) i art. 15 Rozporządzenia RWE poprzez błędne zastosowanie w niniejszej sprawie;

4. art. 319 k.p.c. poprzez brak uwzględnienia w niniejszej sprawie skutkujący przyjęciem, iż treść układu wpływa bezpośrednio na merytoryczne rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie;

5. art. 25 Rozporządzenia RWE poprzez błędne zastosowanie w niniejszej sprawie skutkujące przyjęciem, iż treść układu wpływa bezpośrednio na merytoryczne rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie;

6. z ostrożności procesowej - na wypadek nieuwzględnienia powyższych zarzutów - art. 355 § 1 k.p.c. poprzez brak jego zastosowania;

7. a nadto niezależnie od powyższego zarzuty zawarte w zażaleniu na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu z dnia 06.05.2015 r., i. zarzucił naruszenie:

a. przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. polegające na braku zasądzenia od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania i przyjęcie, że Powoda traktować należy jak podmiot przegrywający sprawę mimo stwierdzonej zasadności i wykazania dochodzonych roszczeń;

b. art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 6 pkt 7 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu polegające na braku zasądzenia od Pozwanego na rzecz Powoda poniesionych przez niego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego;

c. przepisu art. 100 k.p.c. poprzez uznanie, iż przepis ten ma zastosowanie w stanie faktycznym, z jakim mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie;

d. oraz brak zastosowania w stosunku do żądania Powoda odnoszącego się do zasądzenia od Pozwanego kosztów postępowania wynikającej z art. 101 k.p.c. zasady słuszności.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wnosił o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 45.389,62 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 31.03.2012 r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania tytułem powództwa o zapłatę 89.069,47 zł; zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 479.655, 25 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot: 23.2627,29 zł od dnia 31.03.2012 r. do dnia zapłaty; 13.2548,73 zł od dnia 19.04.2012 r. do dnia zapłaty; 82.612,36 zł od dnia 30.04.2012 r. do dnia zapłaty; 31.866,87 zł od dnia 17.05.2012 r. do dnia zapłaty; 20.353,42 zł od dnia 31.03.2012 r. do dnia 28.03.2014 r.; i kosztami procesu tytułem powództwa o zapłatę 500.008,67 zł; względnie - z ostrożności procesowej - zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez umorzenie w punkcie I wyroku postępowania w zakresie kwoty 45.389,62 zł tytułem powództwa o zapłatę 89.069,47 zł; umorzenie w punkcie V wyroku postępowania w zakresie kwoty 47.9655, 25 zł tytułem powództwa o zapłatę 500.008,67 zł; zmianę zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania zamieszczonego w

punkcie III wyroku z dnia 8 kwietnia 2015 roku sygn. akt IX GC 321/14 i zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 5.056,89 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu w sprawie o zapłatę 89.069,47 zł; zmianę zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania zamieszczonego w punkcie VI wyroku z dnia 8 kwietnia 2015 roku sygn. akt IX GC 321/14 i zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 32.218,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w sprawie o zapłatę 500.008,67 zł; lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji w całości; zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej nie znajduje uzasadnionych podstaw.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w oparciu o nie budzącą zastrzeżeń ocenę materiału dowodowego, a strona skarżąca nie podniosła w tym zakresie żadnych zarzutów procesowych. Zatem ustalenia te Sąd Apelacyjny akceptuje czyniąc je podstawą własnego rozstrzygnięcia.

W pełni podziela także Sąd Apelacyjny ocenę prawną w zakresie wpływu, jaki na sytuację wierzycieli miało postępowanie upadłościowe pozwanego dłużnika i jego wynik. Trafnie bowiem Sąd Okręgowy przyjmuje jako podstawę rozstrzygnięcia przepisy Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2000 r.). Przepisy ww. rozporządzenia zawarte zarówno w art. 4, jak i w art. 5-15 zawierają normy kolizyjne, które wyłączają stosowanie norm prawa międzynarodowego prywatnego poszczególnych państw, w tym także państwa wszczęcia postępowania upadłościowego. Wspomniany art. 4 ust. 1. Rozporządzenia przewiduje, iż wobec postępowań upadłościowych i ich skutków stosuje się prawo państwa członkowskiego, na terytorium którego postępowanie zostało wszczęte, tzw. „prawo państwa wszczęcia postępowania” (lex concursus). Odnosi się ono do całości spraw związanych z danym postępowaniem upadłościowym, określając wszelkie jego następstwa, zarówno te proceduralne, jak i materialne, tak w odniesieniu do osób, jak i stosunków prawnych (K. Kohutek „Komentarz do rozporządzenia nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego” lex/2007).

Przywołany w apelacji przepis art. 4 ust. 2 lit. f) rozporządzenia stanowi, że prawo państwa wszczęcia postępowania określa przesłanki wszczęcia postępowania upadłościowego, sposób jego prowadzenia i ukończenia, a w szczególności określa ono skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli, z wyłączeniem toczących się postępowań. Wyjątek od zasady wyrażonej w art. 4 ust. 2 lit. f) przewidziano w art. 15 Rozporządzenia, który przewiduje, iż w przypadku spraw zawisłych przed sądem, dotyczących rzeczy lub praw, które należą do masy upadłości, prawem właściwym jest prawo państwa członkowskiego, w którym toczy się sprawa. Dla stosowania art. 15 przedmiotowego Rozporządzenia niezbędne jest, aby postępowanie dotyczące przedmiotu lub prawa wchodzącego w skład masy upadłości toczyło się już w chwili wszczęcia postępowania upadłościowego. A zatem mając na uwadze powyższe należało przyjąć, iż skutki jakie przedmiotowe postępowanie upadłościowe pozwanej Spółki odnosi do wszczętego w niniejszej sprawie postępowania sądowego o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu w w/w postępowaniu upadłościowym określały przepisy prawa obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako Państwa Członkowskiego w rozumieniu w/w Rozporządzenia a mianowicie przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U.2012.1112.j.t.). Skutkiem objęcia danej sprawy zakresem stosowania art. 15 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego jest odstępstwo od stosowania zawartej w art. 4 ust 1 przedmiotowego Rozporządzenia, ogólnej normy kolizyjnej wskazującej, które krajowe prawo upadłościowe jest właściwe dla danej kwestii. W takim przypadku kwestią tą jest ustalenie wpływu, jaki ma wszczęcie postępowania upadłościowego wobec dłużnika na będące w toku sprawy sądowe, prowadzone przeciwko dłużnikowi. Zagadnienie to oceniać należy wyłącznie według prawa państwa członkowskiego, w którym toczy się sprawa.

Zgodnie z art. 273 pr. up. i napr. układ zawarty na zgromadzeniu wierzycieli dla swej skuteczności musi być zatwierdzony przez sąd. Zatwierdzenie to następuje postanowieniem, które ma konstytutywny charakter,

tworząc nowy stan prawny. Nadto w związku z charakterem prawnym układu, którego celem jest restrukturyzacja zobowiązań upadłego, związanie wierzyciela układem polega na tym, że jego zobowiązania wobec upadłego zostają zrestrukturyzowane zgodnie z treścią układu. Zasadą jest, że układem objęte są wszystkie wierzytelności, które według ustawy objęte są układem, choćby nawet nie były umieszczone na liście wierzytelności. Dodatkowo wskazać należy, iż wypis prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ wraz z wyciągiem z listy wierzytelności jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu oraz temu kto udzielił zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli został w sądzie złożony dokument stwierdzający udzielenie zabezpieczenia. Zaznaczyć także należy, iż z chwilą uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ ustają wszelkie skutki prawne związane z dokonaniem zabezpieczenia czy też wszelkie skutki prawne związane z prowadzeniem egzekucji, wykonalność tracą także wszelkie tytuły zarówno egzekucyjne jak i wykonawcze, które mogły stanowić podstawę do prowadzenia postępowań zabezpieczających jak i egzekucyjnych, nawet wtedy, gdy takich postępowań nie wszczęto (art. 295 ustawy pr. up. i napr.). Celem bowiem rozwiązania przyjętego w art. 295 pr. up. i napr., jest uniknięcie sytuacji, w której istnieją dwa tytuły stanowiące podstawę zabezpieczenia czy egzekucji.

Mając na uwadze powyższe, za nieuzasadnione należało uznać stanowisko strony apelującej, że zastosowanie w niniejszej sprawie winien znaleźć przepis art. 319 k.p.c. Przepis ten stanowi szczególną zasadę wyrokowania, mając na uwadze materialnoprawne unormowania ograniczenia odpowiedzialności dłużnika. W przypadkach, w których pozwany ponosi odpowiedzialność, o której mowa w art. 319 k.p.c., sąd nie bada, co wchodzi w skład przedmiotów majątkowych, do których ogranicza się odpowiedzialność pozwanego, ani nie bada ich wartości stanowiącej granicę odpowiedzialności pozwanego, lecz uwzględnia powództwo zastrzegając w treści wyroku pozwanemu prawo do powołania się na ograniczenie odpowiedzialności w toku postępowania egzekucyjnego. Istota tego przepisu polega zatem na zwolnieniu sądu od konieczności ustalania w postępowaniu rozpoznawczym składu masy majątkowej, z której albo do wartości której pozwany ponosi odpowiedzialność. Badanie tego zagadnienia ulega przesunięciu do postępowania egzekucyjnego. Przepis ten nie obejmuje natomiast sytuacji, w której odpowiedzialność pozwanego jest ograniczona do określonej kwoty, co sąd może, jeżeli zachodzi taka konieczność, uwzględnić bez trudu już w postępowaniu rozpoznawczym. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Wobec zatwierdzenia przez Sądy Irlandzkie wszystkich instancji układu z wierzycielami, na podstawie którego pozwana Spółka (...) Ltd miała zaspokajać wierzycieli, w tym powoda, którego wierzytelność została uwzględniona w stosownym postępowaniu upadłościowym pozwanego na tzw. liście wierzytelności, zachodziłaby możliwość zaistnienia dwóch tytułów egzekucyjnych gdyż, jak wyżej wskazano, wyciąg z listy wierzytelności, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia sędziego komisarza zatwierdzającego układ, stanowi tytuł egzekucyjny równoważny wyrokowi sądowemu. Zatem w tym zakresie zarzuty powoda należało uznać za niezasadne.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się również naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 25 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. (Dz.U.E.L.2000.160.1 z późn. zm.) albowiem brak jest podstaw dla odmowy uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym Państwie Członkowskim (Irlandii). Jedną z podstawowych zasad przyjętych przez przedmiotowe rozporządzenie jest wzajemne uznawanie orzeczeń sądu jednego państwa członkowskiego wszczęcia postępowania upadłościowego we wszystkich innych państwach członkowskich. Przepis art. 25 Rozporządzenia wprost odwołuje się do art. 16, przesądzając o „automatycznym” - tj. dokonanym bez dalszych formalności - uznaniu wymienionych w nim orzeczeń. Zakres przedmiotowy art. 25 jest jednak szerszy niż art. 16. Ten pierwszy przepis odnosi się bowiem do orzeczeń w sprawie przebiegu i zakończenia tego postępowania upadłościowego, jak i orzeczeń w sprawie zatwierdzenia układu. Chodzi tu o układ zawarty w postępowaniu upadłościowym, objęty zakresem zastosowania rozporządzenia i wymieniony w załączniku (...). W polskim prawie będzie to orzeczenie zatwierdzające układ (art. 287 pr. up.n.).

Zarzucając, iż treść układu nie wpływa bezpośrednio na merytoryczne rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie strona pozwana zdaje się zapominać, że przyjęcie układu i jego zatwierdzenie powoduje takie ograniczenie istniejących wierzytelności, jakie wydaje się być dostateczne dla stworzenia dłużnikowi warunków do choćby częściowego zaspokojenia wierzycieli i uzdrowienia sytuacji ekonomicznej w celu kontynuowania przez niego działalności w warunkach zagrożenia upadłością likwidacyjną. Wierzyciel nie jest zatem uprawniony do domagania się zapłaty

dalszych kwot, zredukowanych układem, co przekłada się na rozstrzygnięcie sprawy. Należy zauważyć, że także po zatwierdzeniu układu i zredukowaniu wierzytelności w stosunku do pozwanego dłużnika, strona powodowa domagała się zasądzenia pełnej kwoty objętej obydwoma pozwami, z wyjątkiem tych kwot, które zostały już zapłacone przed wytoczeniem powództw lub w trakcie procesu, zatem brak było podstaw do umorzenia postępowania także i w pozostałej części. Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. Sąd umarza postępowanie, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Wydanie wyroku można uznać za zbędne, jeśli w inny sposób został osiągnięty jego cel. Jednakże nie zostaje osiągnięty cel procesu (stanowcze rozstrzygnięcie o prawach lub obowiązkach stron, nie tylko powoda, ale również pozwanego), jeśli powód nie cofa pozwu. Nie stanowi przesłanki umorzenia postępowania np. spełnienie świadczenia przez pozwanego w toku procesu nawet przy uznaniu powództwa. Spełnienie świadczenia jest przesłanką materialną, która nie prowadzi do uznania, że wydanie wyroku (jako aktu rozstrzygającego o prawach lub obowiązkach stron bądź też ich braku) stało się zbędne, jeśli powód nie cofnie pozwu, choćby w sposób dorozumiany. Nie jest bowiem dopuszczalne rozstrzygnięcie o merytorycznej zasadności powództwa oraz o uprawnieniu powoda do uzyskania ochrony sądowej jego roszczeń za pomocą orzeczenia o charakterze formalnym („Kodeks Postępowania Cywilnego. Komentarz” pod red. M.Manowskiej, t. I, WK 2015). Reasumując, postanowienie o umorzeniu postępowania jest rozstrzygnięciem o charakterze procesowym (formalnym), kończącym postępowanie bez rozstrzygnięcia sprawy co do istoty. W niniejszej sprawie istniała konieczność merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, choćby w przedmiocie wpływu postępowania upadłościowego zakończonego układem na roszczenia powoda, który je podtrzymywał.

Nie sposób także dopatrzeć się wadliwości rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego o kosztach procesu. Przyczyną oddalenia powództwa w znacznej części, było zredukowanie wyniku układu 95% należności strony powodowej, co Sąd pierwszej instancji podkreślił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Nawet jeśli powództwo było w chwili wniesienia obu pozwów uzasadnione, to trudno uznać stronę pozwaną za przegrywającą spór, co uprawniałoby Sąd Okręgowy do obciążenia jej kosztami procesu w całości na zasadzie art. 98 k.p.c. Słusznie zatem Sąd pierwszej instancji zastosował przepis art. 100 k.p.c. dokonując stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy stronami. Powołany przez apelującego przepis art. 101 k.p.c. żadną miarą zastosowania mieć nie może bowiem statuuje on zasadę zawinienia będącą wyjątkiem od reguły odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98) i łączy jej realizację ze spełnieniem uprzednio i kumulatywnie wskazanych w omawianym przepisie obu przesłanek ale przez stronę pozwaną. Nie dotyczy więc kosztów procesu powoda.

W świetle powyższego stanowiska, apelację strony powodowej należało uznać za nieuzasadnioną, nie prowadzącą do zmiany zaskarżonego wyroku, i jako taką oddalić na podstawie art. 385 k.p.c. Wobec rozpoznania apelacji strony powodowej w całości, także poprzez odniesienie się do zarzutów dotyczących rozstrzygnięcia o kosztach procesu, będących przedmiotem uprzednio wniesionego zażalenia, postępowanie zażaleniowe należało umorzyć, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

SSA Barbara Górczanowska	SSA Wojciech Kościółek	SSA Hanna Nowicka de Poraj
--------------------------	------------------------	----------------------------